

کلیسای "سنت استپانوس" کلیسایی به نام اولین شهید مسیحیت

کلیسای استپانوس مقدس، تحت پوشش مذهبی خلیفه‌گری ارامنه آذربایجان در ۱۶ کیلومتری غرب جلفا و ۸۹۰ متر بالاتر از سطح دریا در منطقه دره شام واقع شده است...

کلیسای استپانوس مقدس، تحت پوشش مذهبی خلیفه‌گری ارامنه آذربایجان در ۱۶ کیلومتری غرب جلفا و ۸۹۰ متر بالاتر از سطح دریا در منطقه دره شام واقع شده است، نام این کلیسا که به دیر وانک نیز مشهور بوده به یاد اولین شهید مسیحیت "استپانوس مقدس" نامگذاری شده است که در قرن اول میلادی به دست مخالفان خود سنگسار شد و به شهادت رسید.

به گزارش ایسنا، منطقه آذربایجان شرقی، در خصوص تاریخ ساخت این بنا روایات مختلفی وجود دارد، به شهادت برخی از مورخان ارمنی این دیر توسط یکی از ۱۲ حواریون حضرت عیسی به نام "تلموس مقدس" در قرن اول میلادی و هنگامی که شاگردان مسیح بعد از رستاخیز او به نقاط مختلف پراکنده شده و به تبلیغ و ترویج انجیل مقدس پرداختند، بنا شده است.

کلیسای استپانوس متشکل از سه بخش برج، ناقوس، بنای اصلی کلیسا و کلیسای کوچک "بوغوس-پطرس مقدس" در جوار کلیسای موجود بوده که سامنول آنتسی (۶۴۰م) از مورخان ارمنی از آن یاد کرده است، تصاویر و نقوش دیواری مربوط به قرون ۱۶ و ۱۷ میلادی در سطح داخلی گنبد مرکزی تا به امروز محفوظ مانده است.

پلان کلیسا مطابق سبک معماری در کلیساها شکل صلیبی دارد و محراب اصلی در سمت شرقی کلیسا قرار گرفته و دیوارهای خارجی آن پوشیده از سنگ های صلیبی برای نیکوکاران بیشمار است که طی قرون گذشته از این کلیسا حمایت های مالی کرده اند، نقش ها و حجاری های برجسته ای با موضوع سنگسار شدن استپانوس مقدس، بشارت باکره مقدس، مصلوب شدن حضرت عیسی مسیح و آثار ارزشمند هنری دیگری نیز بر سطوح خارجی دیوارها مشاهده می شود.

کلیسا محصور در میان بازوهای بلند و دارای هفت برج و ورودی بنا در ضلع غربی آن تعبیه شده است، در مقطعی از زمان های گذشته مدرسه علوم دینی نیز در مجتمع کلیسا فعالیت داشته و محصلین بسیاری را تعلیم و تحویل جامعه داده است، فارغ التحصیلان این مدرسه با مقام روحانی زندگی خود را وقف خدمت به کلیسای ارمنی کرده اند. حجره های روحانیون، سالن غذاخوری و انبار آذوقه نیز در محدوده مجتمع قرار دارد، همه ساله اسقف اعظم ارامنه آذربایجان همراه با دیگر مقامات روحانی و گروه کثیری از زائران ارمنی به مناسبت بزرگداشت روز یادبود استپانوس مقدس در این کلیسا گرد هم آمده و مراسمی به یاد و احترام استپانوس مقدس، اولین شهید راه مسیحیت برگزار می کنند.

این کلیسا، مقصد مناسبی برای علاقه مندان به تاریخ و دنیای نمادها است، عقاب به عنوان نماد قدرت، بره به عنوان نماد مهربانی، صلیب، حواریون حضرت مسیح (ع)، سنگ نوشته های ارمنی بسیاری از جمله نمادهایی هستند که در این کلیسا به چشم می خورند و حرف های بسیاری برای گفتن دارد. به اعتقاد محلیان، این کلیسا به طور زنجیروار و بدون وجود مانع به هم متصل و ساخته شده که این نشانه اتحاد در دین مسیحیت است.

برخی سفالینه های کشف شده از این کلیسا و انجیل های خطی قدیمی در موزه کلیسا به نمایش گذاشته شده است.